

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ДИТИНСТВА
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ II Всеукраїнської
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ НАУКОВЦІВ,
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ,
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
АСПІРАНТІВ,
МОЛОДИХ УЧЕНИХ*

**24 ЖОВТНЯ 2025 Р,
М. ОДЕСА**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ДИТИНСТВА
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти,
аспірантів, молодих учених

(24 жовтня 2025 р, м. Одеса)

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 5 від 30 жовтня 2025 року)

Рецензенти:

Ковтун О. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов і перекладу, ДНП «Державний університет «Київський авіаційний інститут» (м. Київ, Україна)

Княжева І. А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Організаційний комітет:

Богущ Алла Михайлівна, дійсний член НАПН України, академік, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Березовська Людмила Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Найда Руслана Григорівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти;

Діхтяренко Станіслава Вадимівна, викладач-асистент кафедри теорії та методики дошкільної освіти.

Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти: зб. наукових праць за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 24 жовтня 2025 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2025. 260 с. ISBN 978-617-8768-09-6

До збірника увійшли тези доповідей учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти». У представлених роботах висвітлено актуальні питання впровадження освітніх технологій у процес підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти в умовах сучасного інформаційного простору; розглянуто інноваційні підходи до професійного становлення фахівців; проаналізовано зарубіжний досвід розроблення та реалізації освітніх інновацій у системі дошкільної освіти.

Збірник призначено для науково-педагогічних, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, аспірантів, молодих учених, а також усіх, хто цікавиться проблемами розвитку сучасної дошкільної освіти.

Матеріали розміщено в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їхню відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори

IV

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ І ВПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ У СИСТЕМУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Дарія КРИНИЦЬКА,

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти, 2 курс,
спеціальність 012 Дошкільна освіта,
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія,
м. Хмельницький (Україна)
e-mail: dashakrinitzka14@gmail.com

АНАЛІЗ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЕЛЕМЕНТІВ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ЩОДО ФОРМУВАННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ НАВИЧОК КУЛЬТУРИ СПОЖИВАННЯ

Актуальність проблеми. Проблема формування у дітей дошкільного віку навичок культури споживання є одним із завдань освіти для сталого розвитку, актуальність якої підкреслюється і проблемами суспільного характеру, і станом природного середовища, а також унормовано значною кількістю нормативних документів, серед яких Указ Президента України № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» [5]. В європейських країнах формування у дітей дошкільного віку навичок культури споживання відбувається з дотриманням діяльнісного та інтегрованого підходу і відображає модель життя у цій країні. Тому так важливо закладам дошкільної освіти нашої країни вивчати та впроваджувати цей досвід у власній діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення науково-педагогічних та методичних статей, у яких розкривається проблема формування у дітей дошкільного віку навичок культури споживання дозволяє стверджувати про наявність інтересу закордонних та українських дослідників до окресленої проблеми. Так, до прикладу Г. Шамборовський розкриває результати проведених теоретичних розвідок щодо пояснення зарубіжними дослідниками А. Маслоу, Д. Кербі, Т. Кац-Геро феномену формування культури споживання, впливу різних чинників на цей процес та його результат [6].

Дослідники Ф. Айдемір та В. Генчтен здійснюючи порівняльний аналіз державних програм розвитку дітей дошкільного віку Туреччини та освітніх програм, за якими працюють «лісові школи», доходять висновку про суголосність завдань та очікуваних результатів у них щодо формування у дітей дошкільного віку навичок культури споживання [7].

У публікаціях Н. Миськової, присвячених опису зарубіжного досвіду формування у дітей дошкільного віку навичок, орієнтованих на сталий розвиток, розкрито особливості формування навичок культури споживання в умовах окремих закладів дошкільної освіти Німеччини, Франції, Греції та ін. Так, у розкритті досвіду німецьких педагогів щодо формування у дітей дошкільного віку навичок культури споживання дослідницею акцентовано увагу на ціннісному ставленні до паперу, економному використанні та обов'язковому сортуванні за критеріями: можливість повторного використання для дитячої творчості; застосування у побуті; здачі на повторну переробку [3]. Аналіз описаного досвіду французьких педагогів дозволяє виокремити головні напрями діяльності з дітьми дошкільного віку щодо формування у дітей дошкільного віку навичок культури споживання: сортування сміття; навчання дітей поводженню з органічними відходами; дослідження та вивільнення шафи від іграшок та одягу, які вже не використовуються, а також знаходження можливостей продовження їм «життя та служіння» іншим людям [4]. При розкритті досвіду грецьких педагогів акцентовано увагу на цікавих способах повторного використання паперу; створенні куточку утилізації, в якому господарює «Місіс Утилізація – лялька, яку вихованці виготовили із вторинної сировини» [2, с. 41].

Мета статті: з'ясування наявності прикладів впровадження в освітній процес закладів дошкільної освіти України елементів зарубіжного досвіду щодо формування у дітей дошкільного віку навичок культури споживання.

Виклад основного матеріалу. Заклади дошкільної освіти м. Хмельницького активізували взаємодію між учасниками освітнього процесу у контексті формування у дітей дошкільного віку навичок культури споживання унаслідок проведених тренінгів в межах міжнародного проєкту «Освіта для сталого розвитку в дії». Нова хвиля активізації цієї діяльності

розпочалася з реалізації кафедрою дошкільної педагогіки, психології та фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії» науково-педагогічного проєкту, який став продовженням міжнародного проєкту [1].

Вивчення діяльності педагогічного колективу Хмельницького закладу дошкільної освіти №54 «Пізнайко» підтверджує, що весь колектив закладу активно впроваджує зарубіжний досвід формування у дітей дошкільного віку навичок культури споживання і в освітній процес, і в стиль діяльності закладу загалом. Так, за результатами ознайомлення з планом роботи закладу на рік, щомісячними планами методичної роботи, конспектами проведених методичних заходів робимо висновок, що цей напрям діяльності є добре продуманим, спланованим, систематичним. Так, в усіх згаданих документах простежуємо систему вивчення та накреслення подальших напрямів діяльності закладу щодо впровадження тих ідей зарубіжних колег, які сподобалися педагогам та іншим працівникам закладу найбільше. Навіть оглядове ознайомлення з територією та приміщеннями Хмельницького закладу дошкільної освіти №54 «Пізнайко» свідчить про впровадження таких зарубіжних ідей. Одним із прикладів є облаштування компостеру на території, в який укладається опале листя та скошена трава, а компост із нього, зі слів директора та педагогів закладу, використовується для квітників та посадки кімнатних рослин. Приклад раціонального споживання простежується в оздобленні коридорів, групових приміщень, музичної зали: декоративні елементи, дидактичні сезонні дерева, картонні силуети тварин великих розмірів тощо виготовленні із коробок та лотків з-під яєць. Крім цього, велика кількість роздаткового дидактичного матеріалу, атрибутів для рухливих ігор, дитячих таночків також виготовлено із вторинної сировини. В кожній груповій кімнаті знаходиться папероїд, папір з якого також підлягає детальному вивченню дітьми і прийняттю рішень щодо подальшого його використання, що свідчить про впровадження ідей зарубіжного досвіду не тільки в облаштуванні, а й у взаємодії з дітьми.

Дещо по-іншому відбувається впровадження ідей зарубіжного досвіду формування у дітей дошкільного віку навичок культури споживання у Хмельницькому закладі дошкільної освіти №29 «Зернятко». У

перспективному та календарно-тематичному плануванні вихователів закладу простежується систематична організація взаємодії з дітьми в межах Міжнародних днів ООН, всеукраїнських та загальноміських тематичних днів. Так, діти усього закладу дошкільної освіти разом з батьками та педагогами відзначають такі свята у контексті нашого дослідження: Всесвітній день хліба, «World Cleanup Day»; відповідно до зобов'язань Європейської ініціативи Угода мерів – Дні Сталої Енергії; Всеукраїнський флешмоб «Рятівна мисочка», єдиний урок на тему «Запобігання утворенню відходів», ініційованого офісом «Розумне Довкілля. Хмельницький» з метою популяризації концепції «нуль відходів» (zero waste).

Висновки. Проведене дослідження дозволило з'ясувати наявність різноманітних прикладів впровадження ідей зарубіжного досвіду щодо формування у дітей дошкільного віку навичок культури в освітньому процесі та діяльності закладів дошкільної освіти м. Хмельницького. Детальне вивчення шляху вивчення закордонного досвіду та впровадження отриманих результатів колективами закладів дозволяє стверджувати, що це стало можливим завдяки прийняттю цінностей сталого розвитку як особистісного надбання переважною більшістю працівників згаданих закладів дошкільної освіти.

Література

1. Гавриш Н. В., Миськова Н. М. Підготовка вихователів до формування у дошкільників навичок, орієнтованих на сталий розвиток. *Народна освіта. Електронне наукове фахове видання*. Випуск №1(40), 2020 р. Розділ «Методика, досвід, педагогічна практика». URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=6096.
2. Миськова Н. М. Як наситити будні дошкільників цікавими подіями? Розповідають педагоги Греції. *Методична скарбничка вихователя*. 2020. №10.
3. Миськова Н.М. ОСР: чим здивують німецькі дитсадки. *Методична скарбничка вихователя*. 2020. №2. С. 40-42.
4. Миськова Н.М. Сталий розвиток по-французьки. *Методична скарбничка вихователя*. 2020. №3. С. 35-37.

5. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.

6. Шамборовський Г. Глобальна культура споживання як якісна характеристика соціально-економічного добробуту. *Вісник Львівського університету. Серія «Міжнародні відносини»*. 2023. Випуск 33. С.171-179.

7. Aydemir, F. Gençten, V. Y. The connection between forest school and preschool program: A comparison study. *Journal of Qualitative Research in Education*. 36. 2023. P. 243-260. doi: 10.14689/enad.36.1711.

Вікторія КУРТА,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, 2 курс
спеціальності 012 Дошкільна освіта
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
м. Хмельницький (Україна)
e-mail: kurtaviktoria457@gmail.com

Ангела ПЛЮНИК,
здобувач першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти спеціальності Дошкільна освіта
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
м. Хмельницький (Україна)
e-mail: plunikanzela34@gmail.com

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Актуальність проблеми. Сучасні екологічні проблеми дедалі гостріше впливають на життя суспільства, тому формування екологічної свідомості з раннього дитинства є одним із пріоритетних завдань дошкільної освіти. Діти дошкільного віку активно пізнають навколишній світ, прагнуть діяти самостійно, експериментувати, проявляти ініціативу. Саме у цей період закладаються основи свідомого та ціннісного ставлення до природи [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання екологічного виховання, формування екологічної свідомості та екологічної культури

Формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку у контексті сучасних підходів.....	143
Попова І., О. Тарасова.	
Роль ігрових технологій в екологічному вихованні дітей передшкільного віку	145
Попова І., Д. Шевченко.	
Використання поетичних творів пейзажної лірики у роботі з розвитку образного мовлення дітей старшого дошкільного віку.....	152
Радова О.	
Формування емоційного інтелекту у дітей старшого дошкільного віку у взаємозв'язку з розвитком афективно-вольової сфери особистості	160
Сенько В., О. Булгакова.	
Формування кількісних уявлень дітей старшого дошкільного віку за допомогою паличок Кюїзенера.....	167
Сторож В.	
Метод інтелект-карт у роботі з дітьми дошкільного віку	171
Суховецька О.	
Ігрові освітні проекти як ефективний засіб формування мовленнєвої компетентності старших дошкільників	175
Холостенко І.	
Картина як дидактичний засіб розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку	183
Чекан О.	
Особливості розвитку словника у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення III рівня	189
Шумська О., А. Богуш.	
Народознавство як засіб національного виховання дітей старшого дошкільного віку: зміст і педагогічні умови	194

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ МЕТОДИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Найда Р.

Освітні технології у процесі викладання фахових методик дошкільної освіти у педагогічному коледжі.....	203
--	-----

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ І ВПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ У СИСТЕМУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Криницька Д.

Аналіз імплементації елементів зарубіжного досвіду щодо формування у дітей старшого дошкільного віку навичок культури споживання.....	215
---	-----

Курта В., А. Плюник.

Впровадження елементів зарубіжного досвіду щодо формування екологічної свідомості дітей дошкільного віку в закладах дошкільної освіти	219
---	-----

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

**Збірник наукових праць
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої
освіти,
аспірантів, молодих учених**

24 жовтня 2025 р.

За загальною редакцією Л. Березовської

ISBN 978-617-8768-09-6

Формат 60х84 1/16. Папір офсетний.
Друк цифровий.
Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 15,11
Наклад 50 прим.

**ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”**

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,
Тел. (050) 433-67-93
email: fedorynrr@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
№4191 від 12.11.2011р.

